

WELKOM

Studiedag complexe scheidingen | 17 oktober 2025

NADINE AERTS

Waarnemend afdelingshoofd – Afdeling jeugdzorg en -bescherming

An illustration of a family in motion. A man on the left and a woman on the right are walking away from a central child, holding their hands. They are all wearing dark green clothing. A large, light green question mark is positioned above the child. The background is a light teal color with a large, faint, light green circle behind the family.

CONFLICTEN

Waarbij kinderen hun evenwicht, vertrouwen en soms hun plek verliezen.

An aerial night-time photograph of a soccer field. The field is illuminated by bright stadium lights, creating a vibrant green color with visible mowed stripes. Several players in dark and light uniforms are scattered across the field, some in motion. The white lines of the field, including the center circle, half-way line, and goal areas, are clearly visible. The word "VISIE" is superimposed in large, white, bold, sans-serif capital letters in the center of the image. Below it, a line of Dutch text is also centered.

VISIE

Hoe kan je toch nog aan de slag gaan in conflictsituaties?

SAMEN

Naar een gedeelde taal, een gedeeld begrip en een gedeelde opdracht.

A close-up photograph of a woman with dark hair and a tattoo on her left arm, embracing a young girl with long blonde hair. The woman is wearing a white t-shirt, and the girl is wearing a light-colored, textured cardigan. They are both looking down, and the scene is set against a background of light-colored, draped fabric.

NELE HAEDENS

Beleidsmedewerkers – Afdeling jeugdzorg en -bescherming

A close-up photograph of a young child's face, looking upwards with wide, curious eyes. A small, round, orange object is suspended in the air just in front of the child's face. The background is dark and out of focus, with some light streaks and bokeh effects.

Waarom?

**Wij kiezen voor het belang van het kind
met veiligheid, welzijn en verbinding
van het kind voorop.**

Een visie

- om verschil te kunnen maken een duidelijke positie in te nemen, hier transparant over te zijn en deze te kunnen vast houden.
- om echt naast het kind te kunnen gaan staan.
- om duidelijkheid te kunnen geven aan kinderen, ouders, hun netwerk en professionele partners wat dit vanuit ons maatschappelijk mandaat betekent en wat ze wel en niet kunnen verwachten.

Kader

Positionering in taal

Positionering in wetgeving

Positionering in zienwijze

Positionering in opdracht/mandaat

Basishouding t.a.v. ouders

Focus op het versterken van kinderen

Stubborn
on
Vision
Flexible
on
Details.

Positioneren in taal

**Woorden creëren werelden
Complexe scheidingen – contactbreuk**

Wetgeving als houvast

Wet = ouderschap is blijvend/een kind heeft 2 ouders

verblijfsregeling en ouderlijk gezag = opdracht
familierechter

Positionering door wet, ordening in beslissingen:

Consulent neemt **geen beslissingen** over de
verblijfsregeling en het ouderlijk gezag

WEL

- Welke ondersteuning is er nodig voor een gezin opdat het kind zo goed mogelijk groot kan worden?
- Wat heeft het kind nodig om daar waar het kind verblijft, veilig te kunnen verblijven?

**“ Je gaat
complexe
situaties
niet oplossen
met eenvoudige
antwoorden ”**

- Lieve Cottyn

Scheiding als ...

- Een **veranderingsproces**
 - proces van reorganisatie
 - hevige emoties en gevoelens van onmacht
 - conflict: proces van reorganisatie loopt vast (ouders leggen oorzaak en oplossing van moeilijkheden buiten zichzelf)
- Een **individueel proces**
 - transitie is een complex en dynamisch gebeuren waarbij makkelijk blokkades opduiken
- **Verlieservaring** op verschillende vlakken

**Positionering in zienswijze:
systemische blik**

**“ Wanneer
onthechting
zich toont
als rust ”**

- Iris De Boeck

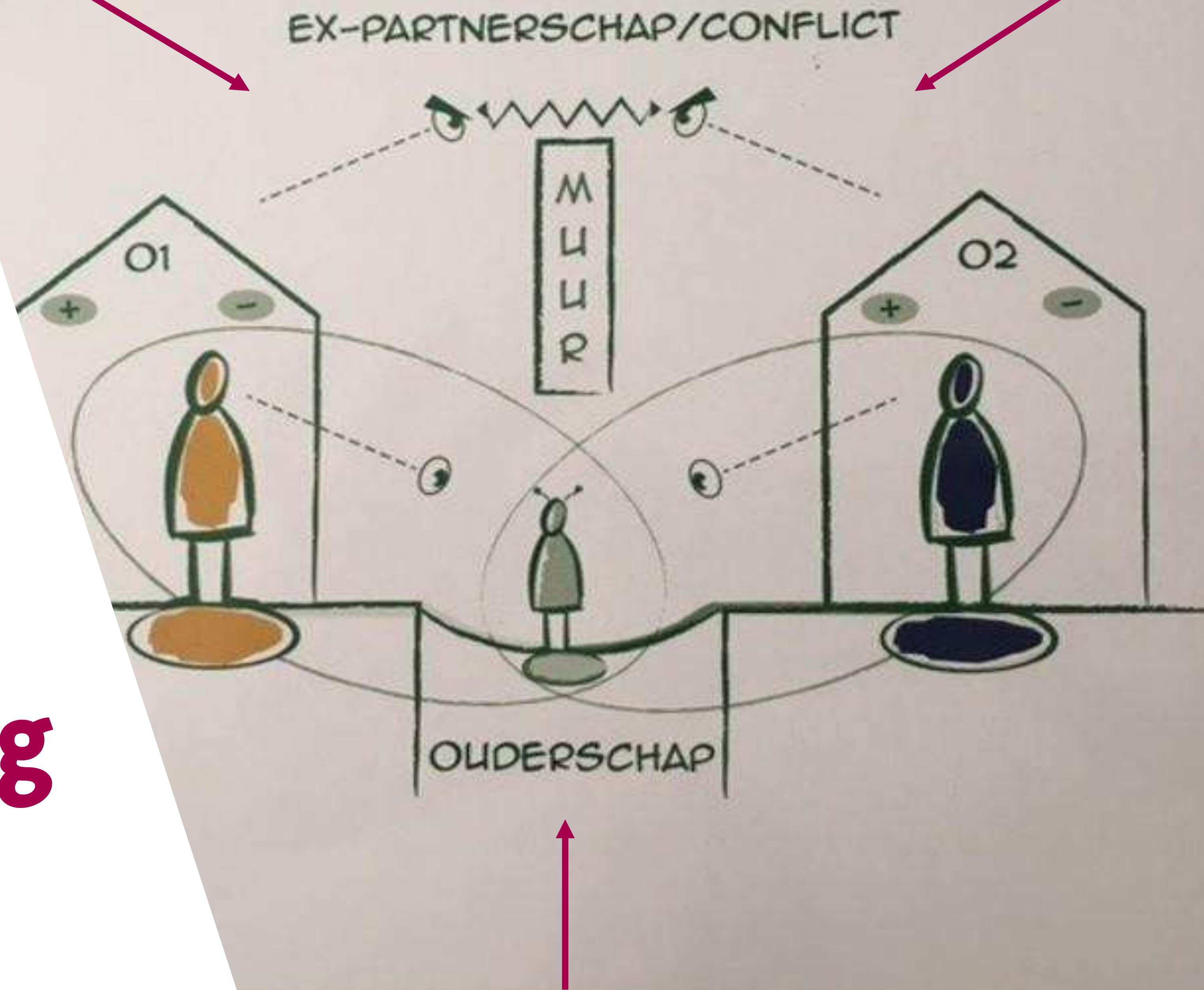
Contactbreuk

Er is altijd impact op het kind

- gezond en wel opgroeien: **kwalitatieve relatie met ouders en netwerk**,
- hevig onder druk, zeker in complexe scheidingen en wat als er ook geen/onvoldoende/nauwelijks contact is tussen ouders en kind en er geen ruimte is voor een **noemenswaardige verbinding**
- minder zelfvertrouwen en gevoel van zelfwaarde, meer **kans op emotionele en psychologische problemen**
- vaak ook geen contact meer met broer/zus, familie en ruimere netwerk, dus ook **verlies van deze beschermende rol**
- zo complex: kindermishandeling (?): **Maatschappelijke opdracht**

Tekening: Vanessa Maes

Positionering Opgroeien

Mandaat blijft hetzelfde

we kiezen voor het belang
van het kind

MANO-inschatting: 3 elementen

1. De mate van verontrusting omwille van de dynamieken tussen ouders en kinderen

- Verontrustend = de aanhoudende conflicten en ouderschap niet meer afgestemd op de noden van het kind
- Kinderen gaan zorgen voor hun ouder(s)
- Bepaalde copingsmechanismen van het kind hebben een impact op het kind

→ **We moeten aandachtig zijn voor hoe het met het kind gaat, welke impact er is en of er ingegrepen moet worden**

Mandaat blijft hetzelfde

we kiezen voor het belang
van het kind

2. Afwezigheid van samenwerking met ouders ifv aanbrengen van verandering

- blindheid voor de impact van de conflicten op het eigen handelen en op het kind.
- oorzaken en oplossingen van moeilijkheden van het kind buiten zichzelf en bij de andere ouder.

3. Bestaande krachten en bestaande veiligheid

Ingrijpen bij onveiligheid ook als dit strijdverhogend is

Mandaat blijft hetzelfde

**we kiezen voor het belang
van het kind**

Bij verhalen of oprechte bezorgdheden van ouder:

- perspectieven in kaart brengen hoe er veiligheid voor het kind kan worden gecreëerd
- wie wat kan doen zodat iedereen gerust kan zijn over het kind

Bij onveiligheid:

Eenzijdig ingrijpen is mogelijk MAAR strijdverhogend en haalt de ouderpositie onderuit.

Bij nood aan een tijdelijk ander verblijf:

Bekijken met de ouder waar de onveiligheid zich voordoet, welke andere mensen voor het kind kunnen zorgen of waar het kind terecht kan in functie van een crisisregeling (niet noodzakelijk de andere ouder)

Mandaat blijft hetzelfde

we kiezen voor het belang
van het kind

Contactbreuk

Verbinding en relatie met beide ouders (en ook bijhorend netwerk) van belang voor ontwikkeling van het kind

- de impact van de contactbreuk versus de impact van ons handelen/betrokkenheid?
- het belang van het kind blijft bij ons voorop staan.

Nadenken over welk **contact** is goed genoeg.

Focus op wat er nodig is om **de relatie** op lange termijn te kunnen houden/ herstellen.

Wanneer stoppen we?

Gedeelde verantwoordelijkheid

**Consulent bepaalt de ‘wat’
(grammofoonplaat/voldoende ankerpunten/duidelijkheid rond communicatie)
en partner hulpverleners zoeken uit hoe ze het proces kunnen ondersteunen**

A man in a yellow t-shirt is seen from behind, carrying two young children on his back. He is walking through a field of tall grass and red poppies. The child on the left is wearing a light blue shirt and pink leggings with colorful patterns. The child on the right is wearing a pink and white striped shirt and pink leggings with owl patterns. The background is a soft-focus landscape with trees and a cloudy sky.

STUUR, STIMULEER & STEUN ouders

PRINCIPES VAN PARALLEL SOLO OUDERSCHAP

PARALLEL = ouder zijn naast de andere ouder

SOLO = de individuele eigen verantwoordelijkheid die een ouder draagt.

6 pijlers

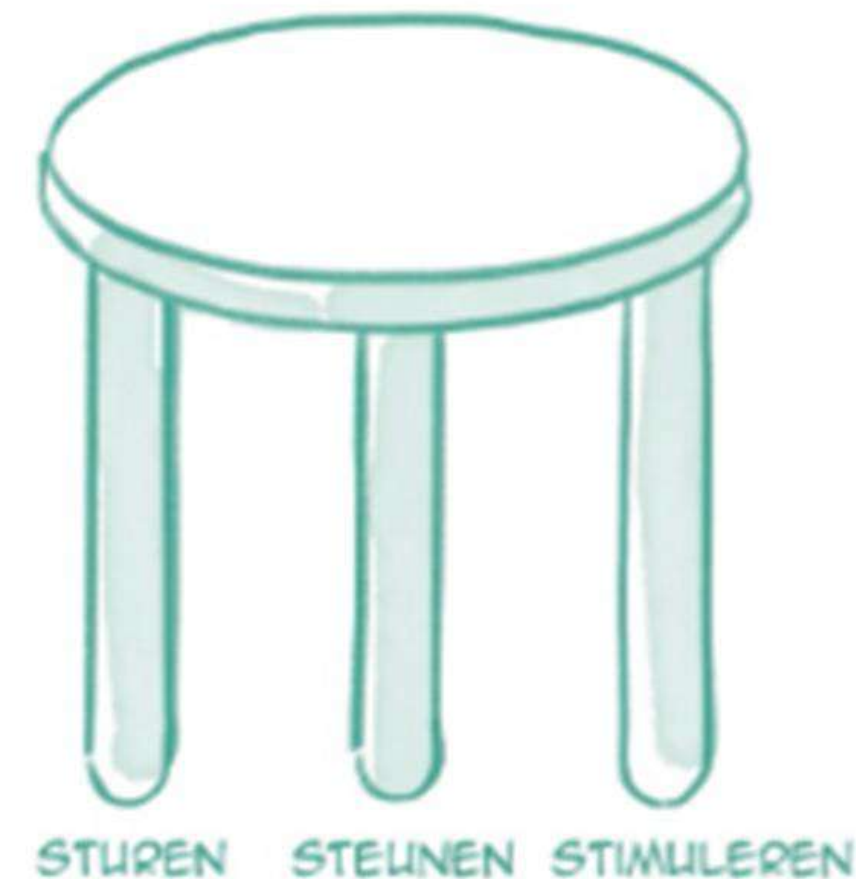
1. werken aan de eigen kwetsuren (als persoon, als ex-partner, als ouder)
2. verstevigen van de eigen ouderrol: staan voor de eigen ouderrol o.b.v. de eigen waarden, met het kind in beeld
3. parallel ouder zijn: naast elkaar en verdragen van het verschil
4. erkennen van het kind als actieve actor in het systeem
5. communiceren vanuit geweldloos verzet
6. steunpilaren onder het ouderschap: netwerk

Basishouding van STUUR, STIMULEER & STEUN

Duidelijke positionering

VANAF het begin het kader uitzetten

- EERST positioneren, dan steunen
- Systemische zienswijze : conflict externaliseren
- transparante, directieve en ondersteunende basishouding

Niet overnemen van ouders, niet voor de kinderen spreken, niet voor een snelle oplossing kiezen MAAR wél handelen waar nodig!

Hou focus op het versterken van het kind

Een actor én actieve partner

- Zet **een helder kader** neer zodat het kind weet waar het aan toe is wanneer je ermee spreekt.
- **De stem van het kind serieus nemen** = vertrekken van wat een kind zegt en dit horen en benaderen als wat dit kind in deze context kan, mag en moet zeggen
- Kinderen hebben **ook invloed op de strijd en ze worden erdoor beïnvloed**. Ze spelen een rol in de strijd én ze lopen op korte of lange termijn mogelijk schade op.
- Aandacht voor een gevoel van verbinding, zowel met henzelf als met hun ouders en oog voor herstel.

Het is onze taak om een omgeving te creëren
waarin kinderen versterkt kunnen worden:

- ze kunnen moeilijkheden en lasten dragen, weten hoe ze ermee kunnen omgaan en bij wie ze terecht kunnen zodat ze kunnen opgroeien tot gezonde en weerbare volwassenen.
- we kiezen ervoor om ze te benaderen als veerkrachtig en in staat om met kracht op pijn te reageren.
- we zetten actief in op het versterken van hun veerkracht door hen te sturen, steunen en stimuleren

Betrekken van een ondersteunend netwerk

één van de belangrijkste factoren in het omgaan met stress na scheiding!

Onze opdracht is om **kinderen te versterken**
= netwerk bevragen en opzetten rond het kind

Netwerkfigu(u)r(en) :

- mee de last van de scheiding en emotionele impact kunnen dragen
- bijdragen aan het vergroten van de veerkracht van het kind
- deze persoon staat NAAST het kind zonder een specifieke opdracht in functie van de verontrusting

Het is niet aan ons om aan te tonen of op te lossen, wel om mensen te ondersteunen en uit te dagen om zich te verhouden tot wat hen overkomt op een manier dat hun kinderen niet beschadigd worden.

Het is niet aan ons om de strijd te stoppen. De strijd is een context waar mensen in zitten wanneer ze in een complexe scheiding zitten. Wij zijn niet groter of sterker dan de strijd. Het is aan ons om ouders te helpen in hoe ze omgaan met deze context en terug focus op hun kind kunnen hebben.

A photograph of a man and a young boy sitting together on a couch. The man, on the right, has a beard and is wearing a plaid shirt over a white t-shirt. The boy, on the left, is wearing a white t-shirt. They are both looking directly at the camera. The background is a simple, light-colored wall.

Project Ondernemingsplan Agentschap Opgroeien
**“ We werken een gecoördineerde
aanpak complexe scheidingen uit
voor meer (gepaste) ondersteuning
voor kinderen en ouders ,”**

Doelstellingen

- Normaliseren van scheiding als een proces van verandering
- Positioneren ten aanzien van het belang van kinderen
- Ontwikkeling van een geïntegreerd zorgpad complexe scheidingen
- Opmaak van beleids- en praktijkrichtlijnen rond contactbreuk
- Samenwerking met justitiële actoren en welzijn/onderwijs

